

KORRALDUS

13.02.2026 nr DM-130214-13

Järvere II liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-509857 muutmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, § 66 lõike 2 punkti 2, § 67 lõike 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 61 lõike 1, § 53 lõike 2 punkti 2 ning tuginedes Võru Betoon OÜ 19.11.2024 esitatud keskkonnaloa muutmise taotlusele nr T-KL/1026412 ja Võru Vallavolikogu 19.03.2025 otsusele nr 217, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Muuta ettevõtte Võru Betoon OÜ (registrikood: 11755871) Järvere maardlas Järvere II liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks antud keskkonnaluba nr KL-509857 järgmiselt:

1.1.1. pikendada keskkonnaloa kehtivusaega 11 aasta võrra, s.o kuni 12.10.2036;

1.1.2. märkida mäeeraldisel koosseisus oleva ploki 3 aT jääkvaru koguse seisuga 31.12.2025 järgmiselt: plokk 3 aT (ehitusliiv) 583,447 tuh m³;

1.1.3. märkida kaevandatava varu kogus (seisuga 31.12.2025) järgmiselt: 484,983 tuh m³;

1.1.4. määrata keskmiseks tootmismahuks aastas 15 tuh m³.

1.2. Määrata keskkonnaloale nr KL-509857 kõrvaltingimused järgmiselt:

1.2.1. karjääri tööaeg on tööpäevade piires ajavahemikul 7.00–20.00;

1.2.2. kuival ajal töötades tuleb vajadusel karjäärisiseseid teid niisutada;

1.2.3. masinate hooldamist tehakse vaid selleks ettenähtud kohtades;

1.2.4. võimalike reostuste likvideerimiseks peavad olema karjääris vajalikud vahendid;

1.2.5. karjääri eri osade kasutusplaani tuleb kooskõlastada kivisisaliku elupaiganõudlust tundva eksperdiga ning kaasata ekspert ka karjääri korrastamisprojekti koostamisesse.

1.3. Avalikustada ettevõttele Võru Betoon OÜ keskkonnaloa nr KL-509857 muutmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Keskkonnaluba nr KL-509857 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa muutmise taotluse läbivaatamine

2.1.1. Võru Betoon OÜ (reg. kood: 11755871, aadress: Tehnika tn 10, Parksepa alevik, Võru vald, Võru maakond, Eesti; edaspidi ka *ettevõtte*) on esitanud Keskkonnaametile taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 19.11.2024 numbriga DM-130214-1) Järvere II keskkonnaloa nr KL-509857 muutmiseks. Esmataotlus on registreeritud KOTKAS-s 19.11.2024 menetluse nr M-130214 juurde.

Võru Betoon OÜ taotleb keskkonnaloa nr KL-509857 muutmist Järvere II liivakarjääris maavara kaevandamiseks. Mäeeraldis ja mäeeraldis teenindusmaa pindala on 6,27 ha. Taotlusega soovitakse pikendada loa kehtivusaega 15 aasta võrra. Mäeeraldisega on hõlmatud Järvere (Sõmerpalu) liivamaardla (reg. kaardi nr 626) ehitusliiva aktiivse tarbevaru 3. plokk. Järvere II liivakarjääri mäeeraldis asub Võru maakonnas Võru vallas Järvere külas jäädes riigiomandisse kuuluvale Järvere karjäär (katastritunnus 76702:002:0100; 100% mäetööstusmaa), mille valitsejaks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutuseks Maa- ja Ruumiamet.

Võru Betoon OÜ omas keskkonnaluba nr L.MK.VÕ-48272 (kehtivusaeg 01.03.2006 - 12.10.2020), mis andis ettevõttele õiguse kaevandada Järvere (Sõmerpalu) liivamaardla (reg. kaardi nr 626) Järvere II liivakarjääri mäeeraldisel ehitusliiva.

Võru Betoon OÜ esitas Keskkonnaametile 01.09.2020 taotluse keskkonnaloa nr L.MK.VÕ-48272 kehtivusaja pikendamiseks 5 aasta võrra (01.09.2020 esmataotlus on registreeritud menetluse nr M-111378 juurde). Keskkonnaamet pikendas 17.12.2020 korraldusega nr DM-111378-10 keskkonnaloa kehtivusaega, määrates keskkonnaloa uueks numbriks KL-509857 ja kehtivusaja lõppemise kuupäevaks 12.10.2025.

Ettevõttele Võru Betoon OÜ kuuluv keskkonnaluba Järvere II liivakarjääri mäeeraldisel ehitusliiva kaevandamiseks on kehtinud aastast 2006. Kaevandamisloa kehtivusaega reguleerib maapõueseadus, mille § 60 kohaselt antakse kaevandamisluba kuni 30 aastaks. Seega on ettevõttele Võru Betoon OÜ kuuluv keskkonnaluba kehtinud 30 aastast 19 aastat, mistõttu ei ole Keskkonnaametil võimalik käesoleva keskkonnaloa muutmise taotlusega pikendada keskkonnaloa nr KL-509857 kehtivusaega 15 aasta võrra. **Keskkonnaamet pikendab ettevõtte Võru Betoon OÜ keskkonnaloa nr KL-509857 kehtivusaega 11 aasta võrra ning määrab keskkonnaloa kehtivusaja lõpukuupäevaks 12.10.2036.**

2.1.2. Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 995 eurot on tasutud 19.11.2024 riigilõivuseaduse § 136² lg 1 p 4 ja lg 2 kohaselt (redaktsioon jõustus 01.07.2024).

MaaPS § 49 lõike 2 alusel andis keskkonnaloa muutmise taotlusele arvamuse riigiasutus, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus (Maa-amet 27.11.2024 kiri nr 9-3/24/14502-2).

2.1.3. Keskkonnaloa muutmise taotlus on 19.02.2025 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 11.02.2025 kirjaga nr DM-130214-5 keskkonnaloa muutmise taotluse menetlusse võtmisest keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

2.1.4. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Järvere II liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse 17.02.2025 kirjaga nr DM-130214-7 Võru Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks tähtajaga 18.04.2025. Võru Vallavolikogu nõustus 19.03.2025 otsusega nr 217 keskkonnaloa muutmisega.

Avalikustamise käigus vastuväiteid ei laekunud.

2.1.5. Taotletav Järvere II liivakarjäär on olemasolev mäeeraldis, mille mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 6,27 ha. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 15 tuh m³. Maavara kasutatakse betooni täiteliivana, kaevandatud maa korrastatakse metsamaaks.

Järvere II liivakarjäär piirneb kirdes ammendunud ja korrastatud Järvere liivakarjääri katastriüksusega (katastritunnus 76702:002:1190).

Maastikuliselt asub maardla Võru nõo ja Ugandi platoo siirdealal paikneval ulatuslikul sanduril, kus suhtelised kõrgused ulatuvad 10–15 meetrini. Absoluutkõrgused Järvere II karjääri piirkonnas ulatuvad 83 meetrist 96 meetrini.

Järvere II liivakarjääri geoloogilise uuringu „Järvere liivamaardla Järvere II liivakarjääri uuringuala geoloogiline uuring (varu seisuga 01.09.2003)“ viis läbi Eesti Geoloogiakeskuse Tartu osakond (EGF 7522).

Järvere (Sõmerpalu) liivamaardla aktiivne tarbevaru on kinnitatud keskkonnaministri 31.12.2003. a käskkirjaga nr 943 järgmiselt:

1. *Arvestades OÜ Eesti Geoloogiakeskuse poolt läbiviidud geoloogilise uuringu aruandes „Järvere liivamaardla Järvere II uuringuala geoloogiline uuring“ esitatud tulemusi kinnitan seisuga 01.09.2003. a Järvere (Sõmerpalu) liivamaardla Järvere liivakarjääri II uuringuala (pindala 6,60 ha) varu 746 tuh m³ ehitusliiva aktiivse tarbevaruna (kogu varu paikneb ülevalpool veetaset).*

Käesoleva keskkonnaloa muutmise taotlusel on märgitud seisuga 30.09.2024 ehitusliiva aktiivne tarbevaru (plokk 3) 586,087 tuh m³ ja kaevandatav varu 484,983 tuh m³. Maavara kasutatakse betooni täiteliivana.

Seisuga 31.12.2025 on ehitusliiva aktiivne tarbevaru (plokk 3) 583,447 tuh m³ ja kaevandatav varu 484,983 tuh m³.

2.1.6. Lähimaks vooluveekoguks on Järvere II liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaast ligikaudu 800 m kaugusele jääv Võhandu jõgi (VEE1003000). Umbes 1 km kaugusele jääb Vagula järv (VEE2126100).

Lähim suurkaev PRK_13113 jääb mäeeraldisest umbes 580 m kaugusele. Lähim elamu, mille eluhoonete vahetusläheduses on eeldatavasti ka salvkaev asub umbes 540 m kaugusel.

Taotluse alaga hõlmatud maavara paikneb vaid ülevalpool põhjaveetasel.

Järvere II liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaal ei asu Natura 2000 linnu- ega loodusalasid, looduskaitsealasid. Küll aga on alal teada kivisisaliku elupaik (*Lacerta agilis*; EELIS kood KLO9127376).

Lisaks on 10 km raadiuses teada 3 must-toonekure elupaika (EELIS koodid KLO9128272, KLO9128274, KLO9128276).

Lähim Natura 2000 ala on ligikaudu 1 km kaugusele kagu poole jääv Vagula järve loodusala (EELIS kood RAH0000510), mis on siseriiklikult kaitse all Vagula järve hoiualana (KLO2000082).

Lähim siseriiklikult kaitstav ala on 900 m kaugusel asuv Järvere mõisa park (KLO1200104).

Lähim kultuurimälestis jääb 1,3 km kaugusele kagu suunda, selleks on ehitismälestis „Järvere mõisa peahoone, 19/20 saj.“ (registrikood 14101)

Lähim kultuuripärandi objekt on Maa- ja Ruumiameti kaardirakenduse alusel mäeeraldisel teenindusmaast 650 m kaugusel asuvad Järvere ristipuud, mis jäävad Võru-Kuigatsi-Tõrva tee äärde.

2.2. Keskkonnaloa muutmise taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa muutmise taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi. Loa andja otsustas jätta ajalehes teade avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2).

Keskkonnaloa muutmise taotlus on 19.02.2025 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Loa andja teavitas 11.02.2025 kirjaga nr DM-130214-5 keskkonnaloa muutmise taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid (vt punkt 2.1.4). Loa andja edastas MaaPS § 49 lõike 6 alusel Järvere II liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse 17.02.2025 kirjaga nr DM-130214-7 Võru Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Võru Vallavolikogu nõustus 19.03.2025 otsusega nr 217 keskkonnaloa muutmisega (vt p 2.1.4.).

Kuni loa muutmiseni või muutmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise vastuväiteid ei laekunud.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse

võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa muutmise taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt paragrahvi 47 lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Loa andja jättis keskkonnaloa muutmise taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Loa andja teavitas 14.01.2026 loa muutmise otsuse ja loa eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning saatis eelnõud 12.01.2026 kirjaga nr DM-130214-12 menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (haldusmenetluse seaduse (*HMS*) § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 48 lg 1, 3 ja 4), määraes ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Loa andja tegi eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (*HMS* § 50 lg 2 p 1, lg 3). Avalikku arutelu ei korraldatud, kuna menetlusosalised ega avalikkus ei ole esitanud loa menetluse ajal selle suhtes ettepanekuid ega vastuväiteid.

Eelnõude avalikustamise käigus arvamusi/vastuväiteid ei esitatud.

Vastavalt *HMS* § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis ettevõttelt Võru Betoön OÜ 12.01.2026 kirjaga nr DM-130214-12 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa muutmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saamisest, hiljemalt kuupäevaks 26.01.2026.

Võru Betoön OÜ määratud tähtaja jooksul arvamust ei esitanud ega pikendanud arvamuse esitamise tähtaega.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda *KMH* algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (*KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle

kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (KOTKAS 05.11.2025 kiri nr DM-130214-10), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

1. kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval alal ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid. Kivisisaliku kaitseks seatakse vajalikud tingimused ja tegevusplaan;
2. eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
3. eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub olemasolevat veerežiimi muutmata ja reostuse teket tuleb hoolega vältida;
4. mäeeraldisel maastik kaevandamistööde käigus hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem osaliselt taastatav maa-ala korrastamisega.

Keskkonnaamet jättis 17.12.2025 kirjaga nr DM-130214-11 „Järvere (Sõmerpalu) liivamaardla Järvere II liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-509857 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata KMH Järvere II liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele.

Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloa kõrvaltingimustena (vt p 3.2.).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused loa muutmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

Korralduse otsustava punktiga 1.1 muudetakse keskkonnaluba nr KL-509857 vastavalt Võru Betooni OÜ 19.11.2024 esitatud taotlusele nr T-KL/1026412. Keskkonnaamet pikendab ettevõtte Võru Betooni OÜ keskkonnaloa nr KL-509857 kehtivusaega 11 aasta võrra ning määrab keskkonnaloa kehtivusaja lõpukuupäevaks 12.10.2036. Keskkonnaloa kehtivusaja pikendamise asjaolusid on käsitletud punktis 2.1.1.

3.1.1. Maavara kaevandamine

Ettevõttel on olemasolev keskkonnaluba nr KL-509857 (seaduses ka kui *kaevandamisluba*) maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1). MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 66 lõike 2 punkti 2 kohaselt võib muuta kaevandamisluba, kui loa omaja taotleb kaevandamisloa kehtivusaja pikendamist. MaaPS § 67 lõike 1 kohaselt, kui kaevandamisloa kehtivusaja jooksul ei ole kaevandatavat maavara mäeeraldise piires täielikult ammendatud või kaevandatud maa ei ole korrastatud, pikendab kaevandamisloa andja loa omaja taotluse alusel loa kehtivust aja võrra, mis on vajalik maavara ammendamiseks. Käesoleval juhul taotletakse loa kehtivusaja pikendamist 15 aasta võrra.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa muutmise taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Järvere II liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse 17.02.2025 kirjaga nr DM-130214-7 Võru Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks tähtajaga 18.04.2025. Võru Vallavolikogu nõustus 19.03.2025 otsusega nr 217 (registreeritud KOTKAS-s 28.03.2025 numbriga DM-130214-8) Järvere II liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse alusel loa väljastamisega (vt p 2.1.4).

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmekava, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmekavade kohta. Järvere II liivakarjääri seletuskirja kohaselt kaevandamisjäätmekavaid ei teki. Kaevandamisjäätmekavadeks võib kvalifitseerida kooritud katendi (kokku 38 tuhat m³, sh muld 13 tuhat m³), kuid taotluse kohaselt kasutatakse katend hiljem karjääri korrastamisel metsamaaks.

Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jäätmekavade eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmekavaid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jäätmekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jäätmekavade eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa muutmise taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Järvere II liivakarjääri mäeeraldisel ehitusliiva kaevandamine. Taotluse seletuskirjas on toodud, et Võru Betooni OÜ kasutab Järvere II liivakarjäärist kaevandatud maavara betooni ja betoonelementide tootmiseks, keskkonnaloa (nr KL-509857) kehtivusaja pikendamist taotletakse varu

ammendamiseks.

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta. Järvere II liivakarjäär asub kasutuses olevas maardlas, aktiivsel mäeeraldisel. Järvere II liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusega hõlmatud mäeeraldisel kasutamist on mõistlik jätkata betooni täiteliiva nõudluse tagamiseks. Seega, arvestades säästva arengu põhimõtteid ja taastumatu riigivara heaperemehelikke kasutamise printsiipe, on põhjendatud taotletava Järvere II liivakarjääri maavaravaru kasutamise jätkamine.

3.1.2. Loa muutmisest keeldumise aluste hindamine

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa muutmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55).

- tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1).
- tegevusega ei kaasne keskkonnoahtu (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet järeldas, et tegevusel puudub oluline keskkonnamõju 17.10.2025 dokumendiga nr DM-125171-26.
- tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonna kvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1).
- loa muutmisega ei minda vastuollu riigi huviga, mis on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis "Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050" (MaaPS § 55 lg 2 p 10). Samuti ei tuvastatud vastuolusid teiste valdkondade eriseadustega. Eelhindangus kui ka korralduses on nimetatud erinevaid aspekte, millele on vaja tähelepanu pöörata arvestades sotsiaalse keskkonna, looduskeskkonna, liigikaitse, julgeoleku ja kultuuri valdkonna seadustes väljendatud riigi huvi.
- Kohaliku omavalitsuse üksus (Võru Vallavolikogu) nõustus 19.03.2025 otsusega nr 217 (KOTKAS 28.03.2025 numbriga DM-130214-8) keskkonnaloa muutmise mäeeraldisel kaevandamiseks (MaaPS § 55 lg 2 p 11). Kohalik omavalitsus tingimusi loa muutmisele ei seadnud.
- tehtavad tööd ei mõjuta oluliselt ebasoodsalt kaitstavat loodusobjekti (MaaPS § 55 lg 2 p 12). KMH eelhindangu järeldus oli, et Järvere II liivakarjääri tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju.
- taotleja ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 11.02.2026, MaaPS § 55 lg 3 p 1).

3.1.3. Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kinnistu kuulub riigile, riigivara valitsejaks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutuseks Maa- ja Ruumiamet.

Taotluse seletuskirja kohaselt on taotleja asunud Järvere karjääri (katastritunnus: 76702:002:0100) maaüksusel asuva maavara (plokk 3 aT) väljamiseks sõlmitud maarendilepingut (29.09.2015 leping nr 231/2015) uuendama.

3.2. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille muutmise või mitte muutmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldisel teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.2.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Keskkonnaamet edastas MaaPS § 49 lõike 6 alusel Järvere II liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse 17.02.2025 kirjaga nr DM-130214-7 Võru Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Võru Vallavolikogu nõustus 19.03.2025 otsusega nr 217 keskkonnaloa muutmisega.

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel 05.11.2025 kirjaga nr DM-130214-10 Järvere II liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu ja KMH algamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Võru Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga 05.12.2025.

Võru Vallavalitsus ei esitanud seisukohta Järvere II liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu ja KMH algamata jätmise otsuse eelnõule.

Keskkonnaamet edastas HMS § 49 lõike 1 alusel 12.01.2026 kirjaga nr DM-130214-12 Järvere II liivakarjääri keskkonnaloa muutmise otsuse ja loa eelnõud seisukoha võtmiseks Võru Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga 26.01.2026. Võru Vallavalitsus ei esitanud määratud tähtaja jooksul arvamust ega pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega.

3.2.2. Eelhindangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhinnangu ning otsustanud 17.12.2025 kirjaga nr DM-130214-11 Järvere II liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhinnangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline negatiivne keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Järvere II liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete osakeste häiring. Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa muutmisel arvestada:

- *Karjääri eri osade kasutusplaan tuleb kooskõlastada kivisisaliku elupaiganõudlust tundva eksperdiga ning kaasata ekspert ka karjääri korrastamisprojekti koostamisesse.*

Keskkonnameetme esitamisel on arvestatud keskkonnahäiringute leevendamise võimalusi.

3.2.3 Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Alljärgnevalt on toodud kokkuvõtlikud kaalutlused kõrvaltingimuste lisamiseks. Kehtivale keskkonnaloale nr KL-509857 on kantud neli kõrvaltingimust:

1. *karjääri tööaeg on tööpäevade piires ajavahemikul 7.00–20.00;*
2. *kuival ajal töötades tuleb vajadusel karjäärisiseseid teid niisutada;*
3. *masinate hooldamist tehakse vaid selleks ettenähtud kohtades;*
4. *võimalike reostuste likvideerimiseks peavad olema karjääris vajalikud vahendid.*

Kehtivale keskkonnaloale nr KL-509857 seati kõrvaltingimused (1-4) tulenevalt Võru Vallavalitsuse 06.10.2020 korraldusest nr 708, millega nõustuti tingimuslikult Järvere II liivakarjääri mäeeraldise keskkonnaloa (aegunud keskkonnaluba nr L.MK.VÕ-48272) muutmise taotlusega.

Kõrvaltingimusega nr 1 piiratakse Järvere II liivakarjääris tööaega tööpäevade piires ajavahemikul 7.00–20.00. Tööaegade piiramine vähendab karjääri tööga tekivate mürahäiringute mõju ümberkaudsetele majapidamistele. Lähimad eluhooned asuvad Järvere II liivakarjäärist lõuna pool ca 0,5 km kaugusel Järvere külas.

Kõrvaltingimusega nr 2 on seatud transpordil tekkiva õhusaaste vältimiseks, transpordil kaasneb tolmu eraldumine kruuskattega teedel liiklemisel transpordivahendite (eriti raskeveokite) ratastelt ning lahtistelt koormatelt. Kõrvaltingimuse seadmisega vähendatakse tolmuhäiringute mõju ümbritsevale keskkonnale ja eluhoonetele.

Kõrvaltingimused nr 3 ja nr 4 on asjakohased, kuna kaevandamiseks kasutatavate seadmetel võib esineda avariiolekordi, mis võivad avaldada mõju põhja- ja pinnaveele. Kuna kasutatav tehnika sisaldab ja kasutab töötamiseks määrdeaineid ja kütust, siis on võimalik, et esineb nende lekkeid. Reostuse vältimiseks tuleb rangelt jälgida, et kaevandamis- ja laadimiskohtades ei satuks diiselkütust ega määrdeõli karjääri põhja. Seadmete tankimine ja hooldus peab toimuma väljaspool karjääri või selleks spetsiaalselt ettevalmistatud platsil, mis on varustatud õlitõrje vahenditega.

Kõrvaltingimused (1-4) on jätkuvalt asjakohased ja jäetakse käesoleva keskkonnaloa muutmise taotlusega kehtima muutmata kujul.

Kivisalisliku (*Lacerta agilis*) elupaik on Järvere II mäeeraldisel inventeeritud. Kivisalislik kuulub II kaitsekategooriasse ja selle loodusdirektiivi lisa IV liigi üldhinnang on 2019. a seisuga halb ning trend negatiivne. PN Eesti ohustatuse hinnangu järgi väljasuremisohus olev liik (EN).

Taotluse seletuskirjas on öeldud, et pärast varu ammendumist kaeveala korrastatakse ja võetakse metsamaana taaskasutusse. Kaevetööde käigus mäeeraldisel teenindusmaale vallitatud katend kasutatakse mäetööde lõpul karjääri korrastamiseks. Katend sisaldab orgaanikat ja seda ei tohiks kivisalisliku alale laiali ajada. Ala peab jääma korrastamise järgselt looduslikult taimestuma. Kivisalislik eelistab liivast, luitelist elupaika, kuivõrd tuleb arvestada muuhulgas, et karjäär on loonud liigile antud asukohas sobiva elupaiga.

Kivisalisliku kaitse tegevuskava järgi on karjääride taasmetsastamine üheks ohuteguriks. Juhul kui kivisalislik on karjääri asustanud, tuleb ala säilitada avatuna ja mosaiiksena, kindlasti ei tohi liiva katta pinnasega ning ala metsastada. Liivakarjääride metsastamisega hävitatakse avatud elupaigad, okaspuumets muudab ala varjuliseks ning kaovad päikesele avatud taimestumata liivaalad, mis on kivisalislikule sigimiseks hädavajalikud.

Lisaks muudab okaspuude varis pinnase happeliseks. Seetõttu tuleks ammendatud karjääride rekultiveerimisel näha ette võimalus ala metsastamata jätta ja avatuna säilitada. See tähendab, et osa liivasest avatud alast jäetakse kivisalislikule elupaigana alles. Selline ala peaks olema vähemalt 10% karjääri pindalast. Munemiseks vajab kivisalislik lahtise liivaga piirkondi. Lahtine, taimestumata liiv, päikesele avatus ja mosaiikne taimestik ning elupaiga reljeefsus ongi kõige olulisemad elupaigaomadused. Lisaks mosaiiksele taimestikule on kivisalislikule positiivne mõju ka varjupaikade olemasolul (näiteks kivi- ja oksahunnikud).

Arvestades, et tegemist on väljasuremisohus oleva liigiga seab Keskkonnaamet keskkonnaloale tingimuse, et tuleb kivisalisliku elupaiganõudlust tundva eksperdiga kooskõlastada karjääri eri osade kasutusplaani ning kaasata ekspert ka korrastamisprojekti koostamisse. Seega lisatakse asjakohane kõrvaltingimus muudetavale keskkonnaloale.

Keskkonnaloa omajal tuleb võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed häiringute vähendamiseks ning tagada, et tegevusega kaasnevad häiringud ei leviks tootmisterritooriumilt väljapoole. Eeltoodu alusel on põhjendatud antavale keskkonnaloale määrata asjakohane kõrvaltingimus. Seega on põhjendatud määrata kõrvaltingimuseks keskkonnameede, mis on nimetatud punktis 3.2.2.

Eeltoodu alusel lisatakse antavale keskkonnaloale järgmine kõrvaltingimus:

- *Karjääri eri osade kasutusplaani tuleb kooskõlastada kivisalisliku elupaiganõudlust tundva eksperdiga ning kaasata ekspert ka karjääri korrastamisprojekti koostamisesse.*

3.3. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

KMH eelhinnang

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel 05.11.2025 kirjaga nr DM-130214-10 Järvere II liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhinnangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Võru Vallavalitsusele seisukoha esitamise tähtajaga 05.12.2025.

Võru Vallavalitsus arvamusi/vastuväiteid ei esitanud ega pikendanud arvamuse esitamise tähtaega.

Loa muutmise korraldus ja loa eelnõu

Keskkonnaloa nr KL-509857 muutmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamise käigus arvamusi/vastuväiteid ei esitatud.

3.4. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelespea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Maa- ja Ruumiamet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Võru Vallavalitsus

Helen Lukas
spetsialist
maapõuebüroo